

**Звіт для громадськості
по моніторингу впливу господарської діяльності на довкілля
та особливо цінних для збереження лісів (ОЦЗЛ)
державного підприємства
«Ємільчинське лісове господарство»
за 2022 рік**

сmt. Ємільчине –2023 р.

ЗМІСТ

Загальна характеристика ДП «Ємільчинське ЛГ»	3
1. Моніторинг на підприємстві.	5
2. Перелік основних видів лісгосподарських заходів та моніторинг їх обсягів	12
3. Моніторинг впливу господарської діяльності підприємства на довкілля.....	13
3.1.1.Інтродуковані види.....	15
3.2. Вплив на довкілля заготівлі та вилучення деревини від рубок головного користування, рубок формування та оздоровлення лісів і інших рубок. ...	Ошибка! Закладка не определена.
3.4. Впливи лісозахисних, природоохоронних і інших заходів.	18
4. Впливи шкідників і хвороб лісу, диких тварин, пожеж, несприятливих кліматичних факторів,тощо на екологічний стан лісів.....	18
4.1 Моніторинг лісових пожеж.	18
Щорічно складаються і затверджуються "Мобілізаційно-оперативні плани ліквідації лісових пожеж на території ДП «Ємільчинське ЛГ», "План заходів, спрямованих на попередження лісових пожеж", «Графік виконання заходів по санітарній очистці лісових насаджень біля автошляхів», «Заходи щодо посилення протипожежного захисту об'єктів лісгоспу у весняно-літній і зимові періоди».	19
5. Заходи з пом'якшення негативного впливу на довкілля лісгосподарської діяльності	21
6. Моніторинг параметрів лісового фонду (стан та динаміка земель лісгосподарського призначення, середня зміна запасу, середні таксаційні показники, породна і вікова структура тощо).	22
7. Моніторинг соціальних впливів господарської діяльності та динаміка соціальних характеристик на підприємстві.....	28
8. Охорона праці.....	29
9. Особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ).....	30
9.1. Результати моніторингу ОЦЗЛ на території ДП Ємільчинське ЛГ».....	30
9.3. Моніторинг заходів, спрямованих на підтримку і поліпшення ознак ОЦЗЛ та ефективності їх проведення	33
10. Структура лісів природно-заповідного фонду та моніторинг їх стану.	34
11. Моніторинг мисливської фауни	38
12. Рідкісні та зникаючі види флори і фауни взяті під охорону, в тому числі види занесені до Червоної книги України.....	41

Загальна характеристика ДП «Ємільчинське ЛГ»

Звіт для громадськості з моніторингу лісгосподарської діяльності Державного підприємства «Ємільчинське лісове господарство» (скорочено ДП «Ємільчинське ЛГ») на соціальні, екологічні та інші цінності довкілля (ОЦЗ), підготовлений спеціалістами лісгосподарського відділу у відповідності з вимогами FSC національного стандарту системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01-2019 V 1-0), який набув чинності з 30 березня 2020 року і відповідає оновленим Принципам і Критеріям FSC та єдиним міжнародним індикаторам.

Керівництво та адреса підприємства:

Директор	<i>Дідус Олег Якович</i>
Головний лісничий	<i>Мельниченко Олександр Миколайович</i>
Головний інженер	<i>Ніколайчук Володимир Феліксович</i>
Адреса підприємства	<i>11201, Житомирська область, Ємільчинський район, с. Руденька, вул. Незалежності 181</i>
E-mail	<i>emilchinolis2006@ukr.net</i>
Тел:	<i>(04149) 4-25-35, 4-34-72</i>
Факс:	<i>(04149) 2-13-02, 4-23-03</i>

ДП «Ємільчинське ЛГ» Житомирського управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України розташоване в південно-західній частині Житомирської області.

Лісгосп було створено в 1924 році.

Загальна площа лісгоспу (станом на 01.01.2019р) – **51123,1 га**.

Розташований на території двох районів Житомирської області, а саме:

Ємільчинський район (50196,8 га):

- Гартівське лісництво – 8050,0 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/gartivske-lisnitsstvo>
- Жужельське лісництво – 8378,2 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/zhuzhelske-lisnitsstvo>
- Глумчанське лісництво – 7332,0 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/glumchanske-lisnitsstvo>
- Ємільчинське лісництво - 7753,0 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/yemilchinske-lisnitsstvo>
- Королівське лісництво - 7961,8 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/korolivske-lisnitsstvo>
- Барашівське лісництво – 3354,9 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/barashivske-lisnitsstvo>
- Кочичинське лісництво – 7368,0 га; <http://www.lisproekt.gov.ua/kochichinske-lisnitsstvo>

Новоград-Волинський район (925,2 га):

- Барашівське лісництво - 925,2 га;

Таблиця 1.

Віднесення лісів до місцевих органів влади.

Назви органів влади	Назви лісництв	Перелік кварталів	Площа, га
Новоград-Волинський район			
Брониківська ОТГ	Барашівське	44,45,48,49,50,55-61, 64-68	925,2
Ємільчинський район			
Барашівська ОТГ	Барашівське	1-9,35,42,43,46,47,51- 54,62,63,69-93,19-21, 25-27,30-34,39-41	2630,8
Ємільчинська ОТГ	Барашівське	10-18,22-24,28,29,36- 38	724,1
	Королівське	61-75,76-78,47-60,22- 46	5930,3
	Ємільчинське	58,59, 61-77, 31-35, 38- 43, 46-49,52-57, 60, 8-12, 20-23, 30, 36, 37, 44, 45, 50,51	5353,6
	Жужельське	20-26, 31-34, 38-50, 53, 54, 57,51, 52, 55,56, 58-65	4084,6
	Глумчанське	1-71	7332,0
	Кочичинське	1-72	7368,0
Миколаївська сільсь- ка рада	Королівське	1-21	2031,5
	Гартівське	1, 2, 9, 10, 17-23, 30- 36, 43-48, 55-59, 67-71, 78-81	3694,8
Р.Іванівська сільська рада	Гартівське	3-8, 11-16, 24-29, 37- 42, 49-54, 60-66, 72-77	4355,2
	Жужельське	1-19, 27-30, 35-37, 66-83	4293,6
	Ємільчинське	1-7, 13-19, 23-29	2399,4
ВСЬОГО:			51123,1

По відношенню до минулого 2021 року площа лісгоспу не змінилась.

Згідно лісорослинного районування територія підприємства розташована в зоні змішаних лісів Центрального Полісся.

Клімат помірно-континентальний. Середня температура повітря +6,6 С., кількість опадів 596 мм на рік, тривалість вегетаційного періоду 201 день. Переважають вітри: взимку – південно-західні, весною – південно-східні, влітку – східні, восени – північно-східні, швидкість яких 3,3-4,0 м/сек.

Головне завдання підприємства - відтворення і збереження лісів та покращення їх цінності.

Діяльність підприємства базується на екологічно орієнтованих принципах лісового господарства та невиснажливого, безперервного і постійного лісокористування, а саме:

- збереження лісів високої природоохоронної цінності;
- збереження біотичного різноманіття;
- посилення водоохоронних, захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів;
- проведення рубок, які відповідають екології лісу та мінімізації негативного впливу на довкілля під час лісозаготівель;

- охорона лісів від пожеж та незаконних рубок, захист шкідників та хвороб;

Безперервне, невиснажливе і раціональне використання лісових ресурсів передбачає планомірне задоволення потреб виробництва і населення в деревині та іншій лісовій продукції, розширене відтворення, поліпшення породного складу і якості лісів, підвищення їх продуктивності, збереження біологічного різноманіття.

Характеристика земель лісового фонду ДП «Смільчинське ЛГ» по матеріалах базового лісовпорядкування 2017 року.

Загальна площа – **51 123,1 га.**

із них лісові землі – 49547,1 га, або 96,9 %

в.т.ч. вкриті лісовою рослинністю землі – 46275,8 га, або 90,5 % від лісових земель.

Детальна характеристика лісового фонду підприємства та моніторинг основних таксаційних показників приводяться в пункті 1.3 даного Звіту.

1. Моніторинг на підприємстві.

Таблиця 2

Моніторинг, який проводиться в ДП «Смільчинське ЛГ »

Об'єкти та елементи плану господарювання, які підлягають моніторингу	Хто причетний і проводить <u>моніторинг</u> відповідальні за його проведення	Документ, яким керується виконавець моніторингу	Перелік документів, які підтверджують проведення моніторингу	Періодичність моніторингу	Принцип або критерій FSC
1	2	3	4	5	6
1. Стратегічний (перспективний) план розвитку підприємства (2019-2023)					
1.1. Використання лісових ресурсів	Спеціалісти лісогосподарського відділу, інженер лісозаготівель, лісничі <i>Головний лісничий</i>	Лісовий кодекс України, Постанови КМУ Про затвердження: Санітарних правил в лісах України, правил поліпшення якісного складу лісів. Правила рубок головного користування, Інструкція з обліку продукції лісозаготівель, лісопиляння, деревообробки на підприємствах Держкомлісгоспу, тощо	Акти приймання — здачі робіт, акти обстеження місць заготівлі деревини. Матеріали безперервного лісовпорядкування. Форма № 10-ЛГ, № 3- ЛГ річна. Звіт для громадськості	щорічно	5.2
1.2. Розвиток інфраструктури	«Укрдержліспроект», спеціалісти лісгоспу головний інженер	Проект організації і розвитку лісового господарства, фінансовий план	Звіт для громадськості. Річний звіт. Ф. 10 ЛГ	щорічно	5.5, 10.10

1.3. Забезпеченість трудовими ресурсами, планування	Начальник відділу кадрів, головний економіст	Інструкція щодо заповнення форми державного статистичного спомтеження (Інструкція Держлісагенства України)	«Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання, Накази по підприємству, Форми: 7-ТНВ, 1-ПВ. Стат.Ф.6-ПВ. Річний звіт по роботі з кадрами	щорічно	2.2, 2.5, 4.3
1.4. Забезпеченість основними засобами	Головний механік Головний інженер	Фінансовий план підприємства	Звіт про виконання фінансового плану	щорічно	5.5
1.5. Забезпеченість Фінансовими ресурсами	Плановий відділ Головний економіст	Фінансовий план	Звіт про виконання фінансового плану	щорічно	5.5
1.6. Сприяння розвитку місцевої економіки		Фінансовий план	Звіт про виконання фінансового плану	щорічно	5.1

1.7. Надання послуг екосистем	Спеціалісти лісогосподарського відділу Головний лісничий	Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», Проект організації і розвитку лісового господарства	Річний звіт по підприємству	щорічно	5.1
1.8. Зв'язки з громадськістю та імідж	Інженер охорони і захисту лісу Головний лісничий	Конституція України Постанова КМУ «Про забезпечення участі громадськості», Н. Мінагрополітики від. 15.02.2018 № 82	Звіт про зв'язки з громадськістю та імідж	щорічно	1.4, 1.6, 1.7, 4.1 4.7
2. Ведення невиснажливого (сталого) лісового господарства					
2.1. Параметри лісового фонду за віковою структурою, видовим складом, запасами та площами в т.ч. ОЦЗ тощо.	«Укрдержліспроект» Спеціалісти лісового відділу Головний лісничий	Процедура моніторингу за зміною параметрів лісового фонду	Матеріали безперервного лісовпорядкування за 2020 рік. Звіт для громадськості за 2020 рік	5 років	6.2, 6.4, 6.5
2.2. Обсяги лісовідновлення і лісорозведення (планування, виконання) та їх стан	«Укрдержліспроект» інженер лісових культур, начальник лісогосподарського відділу	Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів	Форми 10-ЛГ, матеріали технічного приймання і інвентаризації, матеріали лісовпорядкування	щорічно	6.5, 10.1, 10.2, 10.3
2.3. Обсяги лісокористування (в т.ч. не деревної лісової продукції)	«Укрдержліспроект» Інженер лісового господарства, інженер лісозаготівель, начальник л.г. відділу	Проект організації і розвитку лісового господарства	Акти приймання — здачі робіт, акти обстеження місць заготівлі деревини. Форма 10-ЛГ., матеріали безперервного лісовпорядкування	щорічно	5.2, 10, 11
2.4. Гідролісомеліорація та протиерозійні заходи	Начальник л.г. відділу	Проект організації та розвитку лісового господарства	Звіт для громадськості	10 років	10,9
2.5. Характеристики мисливської фауни та біотехнічні заходи	Начальник л.г. відділу	Проект організації і розвитку лісового господарства	Звіт для громадськості	10 років	5.2, 6.1-6.3, 6.4, 6.6
3. Планування та проведення обстежень лісового підприємства фонду					

3.1.Виявлення ОЦЗ	Спеціалісти лісо-господарського відділу, лісничі, майстри лісу, інші зацікавлені сторони, <i>Начальник л.г. відділу</i>	FSC національний стандарт системи ведення лісового господарства України, методика виявлення ОЦЗ (процедура)	План лісоуправління Звіт для громадськості	Щорічно	9.1
3.2. Виявлення популяцій і оселищ рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою		Червона книга України, FSC національний стандарт., процедура виявлення	План лісоуправління Звіт для громадськості Книга обліку Червонокнижних видів рослин і тварин	Щорічно	6,4, 6.6
3.3.Виявлення репрезентативних діл.		Матеріали лісовпорядкування	План лісоуправління. Звіт для громадськості	Щорічно	6.5
3.4 Виявлення чужорідних видів	Інженер лісових культур. Інженер охорони і захисту лісу, лісничі.	FSC національний стандарт системи ведення лісового господарства України	Звіт для громадськості Матеріали безперервного лісовпорядкування	Щорічно	10,3

4. Заходи із запобігання та усунення негативних впливів господарської діяльності на довкілля

4.1 Планування заходів з гігієни та безпеки праці	Інженер з охорони праці	Закони України «Про охорону праці» «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» і багато інших	Накази по підприємству. Звіт про виконання фінансового плану	Щорічно	2.3
---	-------------------------	---	--	---------	-----

4.1.1 Контроль за наявністю та використанням засобів індивідуального захисту та спецодягу. Дотримання вимог з гігієни та безпеки праці. У т.ч. на забруднених радіонуклідами територія, нещасні випадки	Інженер з охорони праці		Матеріальний звіт. Картки видачі спецодягу.	Щомісячно, вибірково	2.5
4.2 План. заходів боротьби з незакон. діяльністю у лісах	Начальник л.г. відділу	Лісовий кодекс України. Інструкція з оформлення матеріалів про адмінправопорушення.	Форми 10-ЛГ, 1 – АП, річний звіт по підприємству	Щорічно	1.4
4.2.1 Наявність та запобігання незаконним рубкам, самозахопленню земель, браконьєрству та не закон. руб.	Інженер охорони і захисту лісу, громади			Щомісячно	1.4

4.3 Планування оцінювань корупційних ризиків 4.3.1 Прояв корупційних дій та наявність корупційних ризиків у діяльності персоналу <i>Юрисконсульт</i>		Антикорупційна програма на 2018-2023 роки.	Опис індіфікованих корупційних ризиків у діяльності та звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності ДП «Смільчинський лісгосп»	Щорічно, вибірково	1.7
4.4 Планування захисту лісу від шкідників та хвороб лісу	Спеціалісти Київ-лісозахисту. Лісовпорядники, спеціалісти лісогосподарського відділу, громадськість <i>Інженер лісопатолог</i>	Санітарні правила в лісах України	Акти лісопатологічного обстеження, план санітарно-оздоровчих заходів, річний звіт «санітарний огляд лісів», Ф-10 ЛГ	Щорічно	10.7
4.4.1. Наявність та запобігання спалахам чисельності шкідників і хвороб -«-		Санітарні правила в лісах України	Книга обліку шкідників та хвороб лісу, «санітарний огляд лісів», Ф-10 ЛГ. проект боротьби.	Щорічно, вибірково	10.8
4.5 Планування га сфера застосування добрив і пестицидів	Спеціалісти л.г. відділу <i>Головний лісничий</i>	Планування та сфера застосування добрив і пестицидів мінімізовано	Застосовуються дозволені для використання лише при вирощуванні сіянців в контрольованому середовищі	Щорічно	10.6
4.6. Заходи щодо охорони рідкісних видів	Спеціалісти л.г. відділу <i>Головний лісничий</i>	Червона книга України. Перелік заходів щодо збереження рідкісних та зникаючих видів рослин та тварин	Відомість заходів щодо охорони рідкісних, зникаючих та занесених в Червону книгу України видів(задокументована)	Щорічно	6.4 10.10
4.7. Заходи із збереження ОЦЗ, в т.ч. плантації, репрезентативні ділянки	Спеціалісти л.г. відділу та інші зацікавлені сторони <i>Головний лісничий</i>	План заходів із збереження ділянок ОЦЗ та покращення їх функцій	Звіт для громадськості, проведені заходи із збереження та покращення ознак ОЦЗ	Щорічно	9
4.8 Протипожежні заходи, наявність та ризик виникнення пожеж	Спеціалісти л.г. відділу, начальник пожежно-сторожової охорони, лісничі <i>Головний лісничий</i>	Правила пожежної безпеки в лісах України	Звіт про виконання фінансового плану, Ф-10 ЛГ	Пожежно-небезпечний період, щоденно	10.9
4.9 Протиерозійні і протипаводкові заходи та наявність і ризики виникнення ерозійних процесів	Спеціалісти лісгоспу. <i>Головний інженер</i>	Ризики виникнення ерозійних процесів мінімальні	Акти ОВД	Під час проведення робіт в лісі та щорічно	10.9
4.10 Планування будівництва перїздів через водотоки та їх стан	Спеціалісти лісгоспу. Інженер лісозаготівель	На 2020 та 2021 рр. не планувались	Виробничо-фінансовий план	Щорічно	6.3, 6.7, 10.9

	Головний механік				
4.11 Планування утримання лісових доріг їх наявність та стан	Спеціалісти ліс-госпу. <i>Головний інженер</i>	Проект організації і розвитку лісового господарства	Виробничо-фінансовий звіт Матеріальний звіт по транспортному цеху	Щорічно	6.3, 6.8, 10.10

4.12 Планування утилізації відходів. Їх утворення	Інженер лісо-патолог і лісо-заготівель Головний інженер	Декларація про відходи	Договори та акти виконаних робіт. Журнал обліку	Щорічно	10.12
---	--	------------------------	--	---------	-------

5. Планування та стан соціальних , трудових відносин					
5.1 Дотримання угод між роботодавцем і працівниками	<i>Юрисконсульт</i>	Колективний договір Правила внутрішнього трудового по розпорядку	Трудові угоди, посадові інструкції	Щорічно	4.2, 4.6, 4.7
5.2 Наявність та причини скарг та звернень	<i>Юрисконсульт</i>	Закон України «Про звернення громадян» Процедура розгляду скарг.	Журнал реєстрації пропозицій, заяв і скарг громадян. Журнал вхідної кореспонденції за зверненнями громадян	Постійно після надходження	4.2, 4.6 4.7
5.3 Навчання та підвищення кваліфікації персоналу. Фахова кваліфікація	Начальник відділу кадрів	Інструкція щодо заповнення форми державного статистичного спостереження	Договір з Укрцентрикадриліс. Форми: 7-ТНВ, 1-ПВ	Щорічно	2.5, 4.3, 6.4

6. Виробничо- фінансове планування. Бюджетування та інвестування					
6.1 Оплата відрахувань до бюджетів різних рівнів	Головний бухгалтер	Податковий кодекс України, Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність, ПСБО Положення (станданти бухгалтерського обліку), Постанова № 100 (порядок обчислення середньої зарплати)	Податкові декларації	Щорічно, щомісячно, щоквартально	1.3
6.2 Оплата праці	Головний бухгалтер	Облікова політика	Звіт по заробітній платі	-«-	2.1
6.3 Витрати на ведення лісового господарства	Головний економіст	Виробничо-фінансовий план	Ф.-10 ЛГ	-«-	5.5
6.4 Внесок у місцеву економіку	Головний економіст	Фінансовий план	Звіт про виконання фінансового плану	-«-	5.1
6.5 Оновлення основних засобів	Головний механік Головний інженер	Фінансовий план	Наказ по підприємству Акти виконаних робіт	-«-	5.5
6.6 Інвестиції у розвиток інфраструктури	Головний інженер	Фінансовий план	Угода, договір, акти виконаних робіт	Щорічно	5.5. 10.10

6.7 Витрати на заходи з охорони праці	Інженер з охорони праці	Фінансовий план	Звіт про виконання фінансового плану	Щорічно	2.4, 5.3
7. Соціальний вплив					
7.1 План залучення зацікавлених сторін до планування та контролю господарської діяльності	Спеціалісти л.г. відділу Головного лісничий	Виробничо-фінансовий план	Ф.10ЛГ	Щорічно	4.2, 4.6, 5.1
7.2Планування забезпечення і наявність, попиту та рівень забезпечення місцевого населення деревиною та продуктами лісу	Начальник відділу реалізації та збуту	Фінансовий план підприємства	Звіт про виконання фінансового плану	Щорічно	4.1, 4.2, 4.6
7.3 Планування соціально-орієнтованих заходів	Головний лісничий	Фінансовий план підприємства	Колективний договір підприємства. Звіт про виконання фінансового плану	Щорічно	4.3, 4.4, 6.4

Вся діяльність підприємства розглядається як моніторинг, тобто загалом, це система регулярних спостережень діяльності підприємства, збирання та аналіз інформації про параметри та стан лісових ресурсів і їх використання, обсяги господарської діяльності, а також висновки щодо екологічного і соціального впливу діяльності підприємства на довкілля.

2. Перелік основних видів лісогосподарських заходів та моніторинг їх обсягів

Таблиця 3

Обсяги запланованих та виконаних ДП «Смільчинське ЛГ» лісогосподарських заходів в 2022 році.

Господарчий за-хід	Од. вим.	Проект лісо-впоряд. 2019р	Факт. за 2019 р.	2022 рік		
				План	Факт.	% виконання плану
1	2	3	4	5	6	7
Садіння і висі-вання лісу	га	220	106	270	323	120
Природне понов-лення	га	173	100	16	59	368
Доповнення лісо-вих культур	га	160	148	130	156	120
Вирощування стандарт. сіянців	тис.шт	1200	1356	1200	1365	114
<i>2. Рубки головного користування (запас м³-ліквідна деревина), колонка 6 – фактичний</i>						
Всього	га	397,1	253,2	260	270	104
	м3	73780	67401	71686	71806	100
В т.ч. вибіркові рубки	га					
	м3					
<i>3. Рубки формування та одзоровлення лісів (м³-загальний запас)</i>						
Рубки догляду:						
Освітлення	га	74	17	75	78	101
	м3	310	108	450	474	120
Прочищення	га	237	283	237	239	101
	м3	2910	2735	3270	3277	100
Проріджування	га	243	209	244	244	100
	м3	4350	5335	5520	6209	112
Прохідні рубки	га	65	45	65	66	100
	м3	2360	1942	3001	3173	106
Вибіркові санітарні рубки	га	1595	1093	780	1093	140
	м3	15320	52979	17742	33574	189
Суцільні санітарні рубки	га	156	-		40	
	м3	24840	-		4803	
Інші рубки, пов'язані з л.г.	га	114	255	292	402	138
	м3	2030	2625	2524	9721	385
<i>4. Охорона лісу від пожеж</i>						
Влаштування мін. смуг	км	255	209	225	291	129
Догляд за смугами	км	510	1084	510	1320	259
Утримання пож. станцій, зв'язку та ремонт облад.	тис. грн.	-	133,9			

Утримання тим. пож. наглядачів	тис. грн.	60	174	300	387	129
Гасіння лісових пожеж	тис. грн.	-	12,5			
Інші витрати	тис. грн.	55	94,9			
<i>5.Боротьба з шкідниками та хворобами лісу</i>						
Лісопатологічне обстеження	га	5900	8500	5900	7032	119
Грунтові розкопки	ям	1000	800	1000	1000	100

Наведені в таблиці 3 дані свідчать про те, що обсяги запланованих на 2022 рік лісо-господарських заходів виконано в повному обсязі . Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів, в цілому, перевиконані на 27%.

Виявлений лісовпорядкуванням 2018 року фонд вибіркового санітарних рубок запроєктовано провести з середньою вибіркою деревини 26 м3/га. Фактична середня вибірка за 2022 рік склала 29 м3 /га. Причина розбіжності полягає в тому, що вибіркові санітарні рубки були проведені:

- в деревостанах, що потребували першочергового проведення (з наявністю сухостою, вітровальних, снігом зламаних, пошкоджених шкідниками і хворобами дерев, запас яких на час проведення був значно вищий, ніж визначений лісовпорядкуванням);
- необхідність інтенсивної рубки, заселених шкідниками деревостанів у відповідності до діючих Санітарних правил (вирубка дерев 4 – 6 класу санітарного стану до повноти 0,1);
- ділянки повторного проведення вибіркового санітарних рубок, в осередках короїдів.

Щорічні обсяги отриманої деревини в результаті проведення рубок головного користування знаходяться в межах розрахункової лісосіки, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 29.05.2020р. №357 в обсязі 73,78 тис.м3, в тому числі: сосна 35,7 тис.м3, дуб 7,09; береза – 18,49; вільха – 9,32 ; граб- 0,89; осика- 2,29 тис.м3.

Рубки формування і оздоровлення лісів та інші рубки, пов'язані з веденням лісового господарства були проведені в 2022 році на площі 2162 га (127% до плану). Плануються вони згідно матеріалів лісовпорядкування і натурного обстеження ділянок призначених таксатором в рубку.

Заходи по охороні лісів від пожеж проводяться у відповідності до Проекту лісовпорядкування.

В 2012 році в лісгоспі була впроваджена автоматизована система відео спостереження за виявленням та гасінням лісових пожеж .На даний час лісгосп підключений до трьох ступеневого контролю за виявленням лісових пожеж.

3. Моніторинг впливу господарської діяльності підприємства на довкілля

3.1. Лісовідновні заходи.

70 % вкритих лісовою рослинністю земель ДП « Ємільчинське ЛГ», це ліси штучного походження.

Загальна площа лісових культур станом на 01.01.2021 року становить 16593,1 га, або 32,3 % від вкритих лісовою рослинністю земель. Крім цього 1120,9 га – незімкнуті лісові культури.

Дані моніторингу показників лісовідновних заходів проведених в 2022 році наводяться в таблиці 4.

Таблица 4

Оцінка впливів лісовідновних заходів

Примітка: Колонка 9: ІВ - інтродуковані види. Скорочена назва головних порід: Сз – сосна звичайна, Дз – дуб звичайний, Бп – береза повисла, Влч – вільха чорна, Ялє- ялина європейська, Мде – модрина європейська

ДОВІДКИ:

1. Для відновлення лісу використовувались види дерев і чагарників, що добре адаптовані до лісорослинних умов підприємства.
2. Чужорідні види не використовувались, тому інвазійні негативні впливи відсутні.
3. Генетично модифіковані організми не використовувались.
4. Добрива не застосовувались.

5. Пестициди не застосовувались

Проведені лісовідновні заходи створюють позитивну динаміку лісового фонду, зменшуючи площу не вкритих лісовою рослинністю земель, що дозволяє знизити негативний вплив рубок лісу, шкідників, вітровалів, сніголамів та інших. Дані таблиці 4 свідчать про те, що екологічна оцінка відповідності лісовідновлення 2022 року типам умов місцезростання – добре. Оцінка лісовідновних заходів надається при осінній інвентаризації лісових культур та природного поновлення. Критерії оцінки, основними показниками яких є відповідність насаджень проекту і цільовому призначенню, приживлюваність, стан та інші показники, приведених в додатках № 4, 7 і 8 до Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів.

Основним способом лісовідновлення є створення лісових культур (100%). Лісові культури створюються згідно проектів лісових культур.

Лісовідновні роботи ведуться у відповідності з Правилами відтворення лісів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 01.03. 2007 року № 303.

Щорічно проводиться інвентаризація 1-3-річних лісових культур та атестація всіх неперевердених у вкриті лісовою рослинністю землі лісових культур, результати яких оформлені у відповідності з Інструкцією з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів, затвердженої наказом Держкомлісгоспу від 19.08.2010 року № 26.

3.1.1.Інтродуковані види

Інтродуценти - це види рослин, які в природних умовах тут не зростали, а в минулі часи були штучно переміщені за межі свого ареалу і успішно укорінилися в наших лісах. До них відноситься : модрина європейська(Мде) та дуб червоний (Дч).

В таблиці 5 приводяться площі інтродуцентів, які в минулому вводились в лісові культури, а також результати їх моніторингу станом на початок 2022 року.

Таблиця 5

Результати моніторингу
лісових культур з участю інтродуцентів,введених в лісові культури по
ДП «Смільчинське ЛГ» станом на 01.12.2022

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа	Рік створення	Схема змішування	Результат
Гартівське	46	35	0,6	2014	10рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Смільчинське	62	20(1)	0,3	2014	3рС31рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	45	34	0,9	2014	3рС31рЯлє1рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Барашівське	51	5(2)	0,7	2014	10рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	10	7	1,7	2015	4рС31рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено

Королівське	36	14(2)	1,6	2015	2pCз1pЯлє 1pДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	78	5	0,4	2015	10pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	73	23	0,1	2016	10pДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	77	11(2)	0,3	2016	3pДчр2pБп	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	60	43(5)	0,2	2016	3pБп2pДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	46	35	0,9	2017	6pМде4pCз	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	46	24	0,1	2017	6pМде4pCз	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	46	23(2)	0,5	2017	5pCз5pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	46	37	0,3	2017	6pМде4pCз	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Глумчанське	53	17	0,4	2018	4pCз1pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	42	1	0,7	2018	4pМде1pДз	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	20	25	0,8	2019	3pДз3pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	56	1	1	2019	3pCз2pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	56	1(2)	1	2019	3pCз1pМде1pДз	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	56	18	0,8	2019	3pДз1pЯлє1pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	63	2(1)	1,1	2019	3pДз1pЯлє1pМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено

Кочичинське	42	31	2,3	2020	4рСз1рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	60	26	1,3	2020	4рСз1рДч	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Глумчанське	13	21	0,6	2020	4рМде2рЯле	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	49	48	1,7	2020	3рСз1рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	56	47	0,2	2020	3рСз1рЯле1рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Ємільчинське	72	53	0,5	2020	3рСз1рМде1рБп	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Королівське	53	19	1,8	2020	3рСз1рМде1рБп	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	73	6	1,1	2022	3рСз1рЯле1рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	60	5	0,4	2022	4рСз1рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	57	20	0,6	2022	4рСз1рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	66	26	0,5	2022	4рСз1рДчр	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Гартівське	77	6	0,8	2022	3рДз2рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Жужельське	9	6	1,1	2022	3рМде 2рЯле	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Жужельське	24	11	0,2	2022	10рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено
Жужельське	50	30	3,1	2022	4рБп1рМде	Стан добрий, негативного впливу на корінні породи не виявлено

Інтродуковані види дерев і чагарників на території ДП «Ємільчинське ЛГ » були виявлені на площі 32,4 га.

За результатами моніторингу інтродуцентів по лісгоспу було встановлено, що ці види :

- стійкі до кліматичних умов;
- стійкі до спалахів шкідників і хвороб лісу;
- в певних типах лісорослинних умов не є конкурентами корінним породам;
- не є інвазійними видами.

Застосування інтродуцентів на території підприємства не призвело до негативних лісівничо-екологічних наслідків.

3.2. Впливи розвитку інфраструктури, транспортної та лісівничої діяльності на рідкісні та зникаючі види флори і фауни та їхні оселища, ландшафтні цінності, воду і ґрунти.

Для повноцінної роботи підприємства, щодо вчасного виявлення та гасіння лісових пожеж, а також вивезення лісопродукції лісгоспом в 2020 році було побудовано лісгосподарську дорогу протяжністю 3 км та вартістю 1100 тис грн. На утримання та ремонт лісодорожньої мережі (32 км) використано 1896 тис. грн. при плані 2297 тис. грн.

Утримання, використання і ремонт доріг не призвели до негативних впливів на рідкісні та зникаючі види флори і фауни та їхні оселища, ландшафтні цінності, тощо. Впливи оцінюються як несуттєві.

3.3. Впливи лісозахисних, природоохоронних і інших заходів.

В результаті проведення санітарно-оздоровчих заходів та рубок догляду, покращився санітарний стан насаджень на площі лісів близько 1,1 тис.га. Оцінка проведеним заходам позитивна (добре).

З метою збереження біорізноманіття, при відводі і таксації ділянок рубок головного користування фарбою вимічаються ключові об'єкти і біотопи, які при рубанні зберігаються. Так на лісосіках 2021 року на 80% площі лісосік збережені об'єкти біорізноманіття (дерева з дуплами, гніздами, плодові, вікові дерева, мурашники, нори, тощо).

В 2022 році в лісах було розміщено 300 штучних гніздівель, близько 60% яких, по даних лісової охорони, були заселені птахами (в основному синицями, а деякі шершнями). Оцінка проведення природоохоронних заходів – задовільно.

4. Впливи шкідників і хвороб лісу, диких тварин, пожеж, несприятливих кліматичних факторів, тощо на екологічний стан лісів

Значного впливу на екологічний стан лісів в 2021 році вище перераховані чинники не мали. Хімічні заходи боротьби зі шкідниками лісу не використовувались.

4.1 Моніторинг лісових пожеж.

В умовах діяльності підприємства, найбільший потенційний негативний ризик для ведення лісового господарства несуть пожежі, в зв'язку з чим, приводимо їх багаторічний моніторинг починаючи з 2006 року.

Таблиця 7

Моніторинг лісових пожеж та витрат на їх виявлення і гасіння, за останні 14 років

Рік	Кількість випадків пожеж, шт	Площа, пройдена пожежами, га		Середня площа на 1 випадок, га	Виявлено порушників, чоловік	Утримання ПХС, радіозв'язку та тимчасових пожежних наглядачів, тис.грн.		Витрати на гасіння лісових пожеж, тис. рн..		
		Разом	в тому числі верховими			Разом	в т.ч. на 1 га земель л. г. призначення	Разом	на 1 га площі пожежі	на 1 випадок
2006	2	0,55	-	0,28	-	45,0	0,001	1,1	2,0	0,55
2007	-	-	-	-	-	56,3	0,001	-	-	-
2008	3	0,25	-	0,08	-	61,8	0,001	1,3	5,2	0,44
2009	-	-	-	-	-	74,3	0,001	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	83,0	0,002	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	100,0	0,002	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	118,5	0,002	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	135,0	0,003	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	172,0	0,003	-	-	-
2015	3	0,4	-	0,13	-	156,1	0,003	3,3	8,25	1,1
2016	-	-	-	-	-	194,2	0,003	-	-	-
2017	-	-	-	-	-	307,9	0,006	-	-	-
2018	-	-	-	-	-	635,8	0,012	-	-	-
2019	1	0,4	-	0,40	-			1,70	8,54	0,50
2020	1	11,0	-	11,0	-	861,7	0,016	42,9	3,9	42,9
2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	387,4	0,006	-	-	-
Серед. за рік:	1,6	1,1	-	1,2	-	214,4	0,004	3,47	1,99	3,24

Ступінь пожежної небезпеки території підприємства за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдержліспроєкт» становить 2,55 клас пожежної небезпеки. Особливо висока ступінь пожежної небезпеки в Гартівському, Ємільчинському, Королівському лісництвах.

Територія лісгоспу за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними, віднесена до наземної зони охорони лісів.

Згідно наказу по лісгоспу «Про підготовку до пожежонебезпечного періоду в лісі» обмежено доступ легкового автотранспорту в лісові масиви - шлагбаумами та канавами перекрито 160 заїздів в ліс. Встановлено 156 одиниць наглядної агітації (знаки, аншлаги і плакати) і 8 бігбордів. Доглянуто 1320 км мінсмуг. Силами лісової охорони постійно проводяться рейди по виявленню порушників правил пожежної безпеки в лісах. Проведено 69 рейд.

Для підвищення рівня пожежної безпеки проводиться роз'яснювальна робота серед населення щодо дотримання встановлених норм і правил пожежної в лісах. Проведено лекцій і бесід, 1 виступи у ЗМІ на пожежну тематику (опубліковано 4 статті).

Щорічно складаються і затверджуються "Мобілізаційно-оперативні плани ліквідації лісових пожеж на території ДП «Ємільчинське ЛГ», "План заходів, спрямованих на попередження лісових пожеж", «Графік виконання заходів по санітарній очистці лісових насаджень біля автошляхів», «Заходи щодо посилення протипожежного захисту об'єктів лісгоспу у весняно-літній і зимові періоди».

На підприємстві працює пожежно-технічна комісія, яка постійно контролює дотримання вимог стандартів, норм, правил, інструкцій, інших нормативних актів з питань пожежної безпеки, а також приписів органів держпожнадзора.

Для виконання завдань, передбачених Кодексом цивільного захисту України, Правилами пожежної безпеки в лісах України, з метою забезпечення охорони лісів від пожеж, адміністративних і виробничих приміщень, житлових будинків, споруд тощо, що розташовані на території лісового фонду, в лісгоспі створена і працює відомча пожежна охорона. До гасіння пожеж залучаються лісопожежні команди зі складу 25 членів добровільної пожежної команди лісгоспу та 81 чоловік лісової охорони. Координація всіх дій по організації роботи відомчої пожежної охорони, виявлення пожеж, їх гасіння та облік проводиться з диспетчерської головної контори.

Відпрацьована чітка взаємодія з підрозділами ДСНС, щодо своєчасної взаємодопомоги при виникненні пожеж. Погоджені та затверджені План та Інструкція про взаємодію з підрозділами ДСНС під час гасіння лісових пожеж.

Протипожежне технічне оснащення лісгоспу складає:

- спостережні вежі -4 шт, які обладнані телевізійними спостережними системами (3шт.);
- пожежні автомобілі — 3 шт;
- тракторні причіпні ємкості з автономною заправкою і подачею води – 7 шт;
- трактор з плугом — 7 шт;
- бензопили – 16 шт;
- плуги ПКЛ-70 — 7 шт;
- ранцеві вогнегасники — 75 шт;
- лопати — 300 шт,;
- відра пожежні - 80 шт;
- сокири — 62 шт, та ряд інших приладів, обладнання і інструментів.

Крім того в кожному лісництві є трактор з плугом, автомобіль, тракторні причіпні ємкості з автопомпою заправкою та подачею води, ранцеві вогнегасники, лопати, бензопили, хлопавки. В кожному лісництві та на виробничому комплексі є пункти зберігання первинних засобів пожежогасіння.

Для цілей пожежогасіння на промисловому комплексі держлісгоспу влаштовано три водоймища ємкістю 1000 м³, 250 м³ і 50м³ з під'їздами для забору води пожежними автомобілями. На території лісгоспу на штучних і природних водоймах облаштовано 74 місць для забору води пожежними автоцистернами.

Підготовка до наступного пожежонебезпечного періоду в лісі розпочинається восени з підведення підсумків роботи за рік і планами роботи в осінньо-зимовий період по ремонтах і обслуговуванню пожежної техніки і обладнання. В лютому створюється наказ про підготовку в підрозділах лісгоспу до початку пожежонебезпечного періоду в лісі, а в березні-квітні — про початок пожежонебезпечного періоду.

З початком пожежонебезпечного періоду в лісі заповнюється штат сезонних працівників на пожежних автомобілях. Із всіма зарахованими чи переведеними на ці роботи працівниками проводяться всі передбачені нормативними актами інструктажі з охорони праці і пожежної безпеки на робочому місці, а також тактичні навчання з виявлення лісових пожеж, передачі інформації про пожежі.

З водіями і пожежниками, а також в структурних підрозділах перед початком пожежонебезпечного періоду проводяться відповідні навчання.

Відповідальні за протипожежний стан на об'єктах, керівники підрозділів, водії та пожежники раз на три роки проходять навчання.

5. Заходи з пом'якшення негативного впливу на довкілля лісогосподарської діяльності

При проведенні лісогосподарських заходів, на кожній ділянці були враховані і застосовані заходи з пом'якшення негативного впливу на довкілля, відображені в Актах ОВД.

Таблиця 8

Основні заходи з пом'якшення негативних впливів лісогосподарської діяльності

Потенційні негативні впливи	Заходи з пом'якшення впливу
Лісозаготівлі	
Грунти: Ущільнення і пошкодження та винос поживних речовин з порушених ґрунтів. Різке збільшення температури поверхні після видалення лісового намету, висушування поверхні та знищення організмів в ґрунті. Погіршення структури ґрунту в результаті його ущільнення, зниження аерації та водопроникності до коренів.	<i>Розроблення лісосік в мокрих, сирих та дуже вологих місцях проводиться в зимовий період.</i> <i>Мінімізується кількість волоків.</i> <i>Контролюється проведення рубок у відповідності з Картою технологічного процесу (площа з пошкодженою поверхнею ґрунту, включаючи волокни, навантажувальні майданчики, дороги тощо, не перевищує 15% площі ділянки).</i> <i>Не використовується заготівельна техніка вагою понад 10 тон.</i> <i>Навантажувальні майданчики розміщуються в легко доступних місцях біля доріг.</i> <i>На лісосіках з низьким рівнем поживних речовин залишаються на перегнивання порубкові залишки.</i> <i>Після проливних та затяжних дощів, чи після весняного танення снігу при перезволоженні верхнього шару землі, на таких ділянках лісозаготівельні роботи призупиняються.</i>
Гідрологічні умови – вода: Збільшення поверхневого стоку в результаті погіршення інфільтрації в ґрунт та зниження водо утримуючої здатності ґрунтів на вирубках. Зміна русел водотоків, заболочення та збільшення температури води водойм, що змінює їх біологічні властивості.	<i>При проведенні лісовпорядкування, вздовж річок і навколо водойм були виділені особливо захисні лісові ділянки, включені із розрахунку рубок головного користування.</i> <i>При відводі і таксації лісосік, вздовж боліт, водойм, струмків, по руслах тимчасових водотоків спеціалістами лісгоспу виділяються ключові біотопи і об'єкти, які не підлягають вирубуванню.</i> <i>Трелювання і вивезення деревини через водотоки і в буферних зонах водних об'єктів не проводяться..</i>
Рослинність: Знижується видовий склад біорізноманіття. Суцільні вирубки лісу призводять до появи на лісових ділянках бур'янів, які перешкоджають природному поновленню й створенню лісових культур.	<i>Максимально можливо застосовуються поступові і вибіркові системи рубок.</i> <i>При таксації лісосік виявляються рідкісні і зникаючі види рослин. В натурі на деревах позначається межа зростання виду з буферною зоною, тобто виділяються ключові біотопи, чи об'єкти, які не підлягають рубанню та заносяться в Карту технологічного процесу.</i> <i>Крім того на лісосіках залишається: життєздатний підріст, вікові дерева дуба і сосни, необхідна кількість насінних дерев, яблуня, груша, липа і інші згідно Переліку ключових біотопів і об'єктів.</i> <i>Переміщення лісозаготівельної техніки на лісосіках з наявністю підросту і інших дерев, які повинні бути збереженими, здійснюється лише за завчасно підготовленими ма-</i>

Дикі тварини: Руйнування середовищ існування, місць розмноження та міграції	<i>рирутами і по підготовлених волоках.</i> <i>Визначення середовищ існування, місць розмноження та міграції диких тварин, встановлення в них з 1 квітня по 15 червня «сезону тиші» (площа 23 192,2га).</i> <i>Лісогосподарські заходи з 01.04. по 15.05. 2018р. на ділянках «Сезону тиші» не проводились.</i> <i>Виявлення оселищ рідкісних і зникаючих видів тварин, занесених до Червоної книги України, та встановлення охоронних зон навколо них, заборонивши проведення будь-яких рубок на площі 5781,2 га.</i> <i>Збереження дерев з дуплами, гніздами, навколо мурашників і нор.</i> <i>Виготовлення і розвішування штучних гніздівель.</i> <i>Проведення лісогосподарського заходу в безпечний сезон.</i>
Лісовідновлення	
Вільхові і березові зруби в сирих і мокрих лісорослинних умовах на торф'яних ґрунтах. Недостатнє природне поновлення головної породи, яке вчасно не дозволяє заліснити площу. Лісовідновлення на увігнутих і опуклих формах рельєфу шляхом створення лісових культур, де своєчасне природне поновлення неможливе	<i>Не застосовується вогневий метод очистки лісосік, порубкові рештки залишаються на перегнивання.</i> <i>Вживались заходи із сприяння природному поновленню (рихлення підстилki, підсів насіння бажаних порід).</i> <i>Висаджування сіянців головної породи в короткий термін після рубання.</i> <i>Підготовка ґрунту паралельно горизонталям.</i> <i>Безвідвальне рихлення ґрунту.</i> <i>Висаджування сіянців головної породи без підготовки ґрунту.</i>
Забруднення довкілля	
При всіх видах робіт, забруднення довкілля паливно-мастильними матеріалами (ПММ), виробничими відходами та побутовим сміттям	<i>Систематичний контроль.</i> <i>ПММ зберігається у спеціально відведеному місці, з необхідним облаштуванням і з наявністю абсорбенту. Утилізація відходів проводиться допустимими засобами.</i>

В нормативних документах, якими підприємство керується в своїй діяльності, передбачаються ризики негативного впливу на навколишнє природне середовище і встановлено обмеження деяких показників. Наприклад: в Правилах рубок головного користування в лісах України встановлено, що при проведенні суцільної рубки в сосняках, площа лісосіки не повинна перевищувати 3,0 га, при поступових рубках в експлуатаційних лісах -10,0 га, в інших – 5,0 га, термін примикання в хвойних – 4 роки, та інші.

6. Моніторинг параметрів лісового фонду (стан та динаміка земель лісогосподарського призначення, середня зміна запасу, середні таксаційні показники, породна і вікова структура тощо).

Стан та динаміка змін у лісовому фонді підприємства приводиться у порівнянні з останнім базовим лісовпорядкуванням (2008 р).

Таблиця 9

Динаміка земель лісогосподарського призначення за їх категоріями.

Показники	За даними лісовпорядкування:		Різниця		
	базового стан. на 01.01.2008 р.	безперервного стан. на 01.01.2020 р.	+	–	%
1	2	3	4	5	6
Загальна площа земель лісового фонду, га	50827,2	51123,1	295,9		101

із них : Лісові землі	47195	49547,1	2352,1		105
в тому числі: - вкриті лісовою рос.	43694,2	46275,8	2581,6		106
із яких лісові культури	15826,1	15493,5		332,6	98
- не зімкнуті лісові культури	1229,4	897,9		331,5	73
- лісові розсадники, плантації	17,3	29,3	12		169
- рідколісся і загиблі насадження	57,5	329,7	272,2		573
- зруби	801,4	605,7		195,7	76
- галявини	346,3	157,5		188,8	45
- біогалявини	-	185,7	185,7		-
- лісові шляхи, просіки, канави	1093,2	1065,5		27,7	97
Разом не вкритих:	3545,8	3271,3		276,5	92
Нелісові землі:					
із яких: - рілля	77,1	0,7		76,4	1
- сіножаті	254,9	134,2		120,7	53
-пасовища	7,3	7,7	0,4		105
- води	13,7	60,6	46,9		442
- болота	3186,5	1202,7		1983,8	38
- садиби, споруди	46,5	38,6		7,9	
- траси	43,7	128,6	84,9		
- інші нелісові землі	1,2	2,9	1,7		

Дані таблиці 9 свідчать про те ,що в порівнянні з останніми даними лісовпорядкування збільшилася загальна площа земель лісового фонду на 1%.На 2581,6 га збільшилася площа лісових земель. В зв'язку з посушливими роками значна частина боліт була заліснена природним поновленням тому і площа їх зменшилась на 62%

Таблиця 10

Моніторинг динаміки породної структури деревостанів.

Панівна порода (скорочено), господарство	Базове лісовпорядкування 01.01.2008 р.		Безперервне лісовпорядкування 01.01.2020 р.		Зміна породного складу, %
	площа, га	%	площа, га	%	
Сосна звич. (Сз)	17995,8	41,3	17336,2	37,5	-3,8
Сосна Банкса (Сб)	3,7	-	3,9	-	
Ялина (Ялз)	190,0	0,4	184,8	0,4	
Модрина (Мде)	4,2		9,9	-	
Разом хвойних	18193,7	41,7	17536,6	37,9	-3,8
Дуб звич. (Дз)	9881,6	22,6	9757,3	21,1	-1,5
Дуб червоний (Дчр)	6,8	-	20,4	0,1	
Граб (Гз)	118,6	0,3	137,8	0,3	
Ясен звичайний (Яз)	133,2	0,3	109,1	0,2	
Берест	0,8				
Клен гостр.(Клг)	0,4				
Акація (Акб)	0,4				
Раз. твердолистяних	10141,8	23,2	10024,6	21,7	-1,5
Береза (Бп)	619,3	26,6	14024,3	30,3	3,7
Осика (Ос)	397,1	0,9	599,1	1,3	0,4
Вільха (Влч)	3296,6	7,6	4071,1	8,8	1,2
Інші	0,7	-	21,9	-	-
Разом м'яколистяних	15313,7	35,1	18717,3	40,4	5,3
Всього:	43649,2	100	46275,8	100	

Дані таблиці 10 свідчать про те , що на 3,8 % зменшилася участь сосни в породному складі, на 1,5 % зменшення дуба, але збільшилась участь м'яколистяних порід в породному складі.

Таблиця 11

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок площа(га), за класами бонітету.

Панівна порода	Рік лісовп.	Класи бонітету								Разом
		1Б і б.	1а	1	2	3	4	5	5а	
Сз	2008	401,0	4140,9	7846,4	3175,0	1353	585,0	231,8	162,7	17995,8
	2021	373,0	4397,6	7498,4	2847,2	1302,0	551,6	143,7	222,7	17336,2
Сб	2008		2,2	1,2	0,3					3,7
	2021	2,0	0,5	0,6	0,6					3,9
Ялз	2008	74,4	55,6	33,9	25,2	0,9				190,0
	2021	61,5	73,8	29,1	13,4	5,5	1,6			184,8
Мде	2008			4,2						4,2
	2021			9,9						9,9
Дз	2008	2,6	390,3	3998,7	4515,3	772,3	194,4	7,0		9881,6
	2021	7,3	566,9	4524,7	3755,2	783,0	115,1	5,1		9757,3
Дчр	2008		2,5		1,3	3,0				6,8
	2021		2,4	12,3	5,7					20,4
Гз	2008		0,4	18,4	59,5	27,4	12,9			118,6
	2021	1,4	0,9	28,2	64,4	27,4	15,5			137,8
Яз	2008		39,8	89,7	3,7					
	2021		32,6	76,5						109,1
Берест	2008		0,8							0,8
	2021									
Бп	2008	92,4	446,3	3275,5	5536,3	1528,1	553,9	131	35,8	11619,3
	2021	359,2	1281,3	4156,5	5301,0	1772,3	966,7	183,2	4,1	14024,3
Ос	2008		186,5	188,4	20,2	2,0				397,1
	2021	22,2	75,4	245,0	231,5	15,3	3,5	6,2		599,1
Влч	2008		154,9	519,6	2066,4	443,9	75,1	8,5		3296,6
	2021	88,6	211,1	912,2	2064,4	612,8	172,1	9,3	0,6	4071,1
Інші	2008			0,6		0,1				0,7
	2021			11,4	1,2	0,7	2,9	5,7		21,9
Разом:	2008	597,6	5432,6	15940,4	15529,1	4148,4	423,3	379,3	198,5	43649,2
	2020	915,4	6642,5	17504,7	14284,6	4519,0	1829,0	353,2	227,4	46275,8

Для моніторингу зміни вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами бонітету були порівняні дані матеріалів лісовпорядкування 2008 і 2019 років. Порівняння проведено у га в зв'язку зі зміною площі підприємства.

Дані таблиці 13 свідчать про наступне- за останні 11 років ревізійного періоду, в результаті господарської діяльності, площа високопродуктивних насаджень 1-1Б класів бонітету збільшилася на 3092 га (в 2008 році 21970,6 га , в 2021 році 25062,6 га), що є свідченням позитивного впливу господарської діяльності на ґрунти і стан лісів.

Таблиця 12

Розподіл запасів деревини вкритих лісовою рослинністю ділянок по панівних породах, середнього запасу на 1 га, середнього запасу стиглих і перестійних так середня зміна запасу вкритих лісовою рослинністю ділянок

Порода (скорочено)	Загальний запас деревини, тис.м3			Серед. запас деревини на 1 га вкритих лісовою рослинністю ділянок, м3			Серед. запас стиглих і перес- тійних деревостанів на 1га, м3			Середня зміна запасу на 1 га вкритих лісовою рос- линністю ділянок, м ³		
	2008	2020	%	2008	2020	%	2008	2020	%	2008	2020	%
Сз	4084,59	4088,37	100,1	227	236	104,0	285	275	96,5	4,4	4,1	93,2
Сб	0,52	-		141	-	0	0			4,7		
Ялз	52,68	55,23	104,8	277	299	107,9		350		6,8	6,2	91,2
Мдє	1,05	1,26	120,0	250	127,3	50,9				4,5	4,0	88,9
Дз	1867,11	2108,13	110,5	196	221	112,8	278	268	96,4	3,2	3,2	100,0
Дз(низькостовб.)	41,48	31,08	74,9	108,8	120,7	110,9	218,5	222,3	101,7	2,1	2,4	114,3
Дчр	0,89	-		131		0,0				4		
Гз	23,75	28,96	121,9	200	210	105,0	238	237,4	99,7	4	3,9	97,5
Ясз	35,74	32,63	91,3	268	299,0	111,6				4,4	4,2	95,5
Клг	0,03			75		0,0				3		
Вз	0,16			200		0,0	200			4		
Акб	0,03			75		0,0	75			2		
Бп	1856,19	2025,69	109,1	160	144	90,0	241	235,9	97,9	3,7	3,6	97,3
Ос	88,87	94,21	106,0	224	157	70,1	270	254,3	94,2	4,7	4,4	93,6
Влч	581,51	659,08	113,3	176	162	92,0	241	242,1	100,4	3,6	3,5	97,2
Інші	0,08	0,98	1225,0	133	44,7	33,6		251,7		3,7	1,9	51,4
Всього	8633,79	9125,62	105,7	198	197,2	99,6	258	253,9	98,4	3,9	3,7	94,9

Середній склад насадження 5Сз2Дз2Бп1Влч

Як свідчать дані таблиці 14 загальний запас деревини по відношенню до даних попереднього базового лісовпорядкування збільшився на 5,7 % і становить 9125 тис.м³, а середній запас деревини на 1 га вкритих рослинністю ділянок зменшився на 0,4 %. Також зменшився на 1,6 % середній запас стиглих і перестійних деревостанів.

Таблиця 13

Динаміка інших середніх таксаційних показників

Панівна порода	Вік, років		Клас бонітету		Повнота(відносна)	
	2008	2020	2008	2020	2008	2020
Сосна звичайна	52	58	1А.5	1.2	0,73	0,71
Сосна Банкса	30	38	1.2	1Б.9	0,70	0,75
Ялина європейська	41	48	1А.1	1А.3	0,76	0,71
Модрина європейська	56	35	1.0	1.0	0,80	0,73
Дуб звичайний	60	68	1.6	1.5	0,72	0,69
Дуб червоний	33	34	1.7	1.2	0,80	0,75
Граб звичайний	50	54	2.3	2.2	0,73	0,71
Ясен звичайний	61	71	1А.7	1А.7	0,73	0,68
Клен гостролистий	25		2.0		0,90	
В'яз	50		1А.0		0,60	
Акація біла	35		3.0		0,50	
Береза повисла	43	40	1.9	1.7	0,72	0,7
Осика	48	36	1.4	1.3	0,70	0,69
Вільха чорна	49	46	1.9	1.8	0,67	0,64
Інші	36	30	1.0	1.2	0,70	0,7
Разом:	51	52	1.5	1,5	0,72	0,7

Наведені вище дані свідчать про те, що середні таксаційні показники, за винятком віку за минулі роки не змінилися.

Зміна параметрів лісового фонду в значній мірі залежить від режиму лісокористування. В ДП «Ємільчинське ЛГ» налічується 11 % ділянок, де заборонено проведення рубок головного користування. На основі Державного лісового кадастру станом на 01.01.2020 року проведено моніторинг таксаційних показників у лісах можливих для експлуатації і у лісах виключених із розрахунку рубок головного користування.

Таблиця 14

Результати моніторингу таксаційних показників у лісах можливих для експлуатації і у лісах виключених із розрахунку рубок головного користування

Порода	Режим лісоко-ристу-в.	Вкриті л.р. ділянки				Таксаційні показники				
		усього		в т.ч. стиглі і перестійні		се-ред. вік	Серед. запас на 1 га, м3		Серед. зміна запасів	
		га	тис. м3	га	тис. м3		вкрит. л.р.д.	стиг-лих	Усього	на 1 га вкрит.
Сосна	2009	17995,8	4084,59	1471,6	420,04	52	227	285	78,56	4,37
	2021	17340,1	4088,37	2233	613,17	58	236	275	70,49	4,07
Ялина	2009	190,0	52,68	0,0	0,00	41	277	-	1,28	6,74
	2021	184,8	55,23	113,8	39,78	48	299	350	1,15	6,22
Дуб	2009	9507,2	1867,11	863,3	240,35	60	196	278	31,12	3,27
	2021	9520,2	2108,13	889,4	238,1	68	221	268	31,0	3,26
Граб	2009	118,6	23,75	45,5	10,83	50	200	238	0,48	4,05
	2021	137,8	28,96	75,5	17,92	54	210	237	0,54	3,92
Береза	2009	11619,3	1856,19	2612,3	630,21	43	160	241	43,17	3,72
	2021	14024,3	2025,59	2984,1	703,93	40	144	236	50,64	3,61
Осика	2009	397,1	88,87	285,4	76,9	48	224	270	1,85	4,66
	2021	599,1	94,21	250,5	63,72	36	157	254	2,62	4,37
Вільха чорна	2009	3296,6	581,51	814,6	199,0	49	176	241	11,87	3,60
	2021	4071,1	659,08	1094,4	264,92	46	162	242	14,33	3,52

В лісах з обмеженим режимом експлуатації не в повній мірі використовуються лісові ресурси. В стиглих і перестійних лісах виключених із розрахунку рубок головного користування, на нашу думку, доцільним буде проведення вибіркового рубок, з вибиранням до 25 % загального запасу деревини.

7. Моніторинг соціальних впливів господарської діяльності та динаміка соціальних характеристик на підприємстві

В зоні діяльності ДП «Смільчинське ЛГ» знаходиться 119 населених пунктів, з населенням близько 22 тис. чоловік.

Стосунки з місцевими громадам нормальні. В 2022 році була скарга про незаконні рубки, на що була дана вичерпна інформаційна відповідь. Протягом року було 29 звернень від громадян, в більшості випадків вони стосувалися щодо надання допомоги дровами паливними. Всі звернення були розглянуті керівництвом лісгоспу та надані відповідні допомоги.

В цілому соціальний вплив діяльності підприємства оцінюються, як позитивний.

В нижче приведеній таблиці - динаміка соціальних характеристик працівників лісгоспу.

Таблиця 16

Соціальні характеристики працівників підприємства по статі, віку, освіті та рух кадрів

Характеристика працівників	Станом на 01.01.2019	Станом на 01.01.2022
Стать		
Жінки	68	65
Чоловіки	428	383
Разом:	496	448
Вік		
до 35 років	141	111
36-55 років	292	254
56-65	55	79
66 і більше	5	4
Освіта		
Нефахова: спеціаліст, магістр	10	7
Фахова незакінчена вища	81	66
Фахова бакалавр	6	10
Фахова: спеціаліст, магістр	49	45
Нефахова незакінчена вища освіта	14	14
Нефахова бакалавр	2	1
Середня школа	334	305
Рух кадрів		
Коефіцієнт плинності кадрів, x_0	8,5	15,0
Кількість працівників, які пройшли навчання за рахунок підприємства, в тому числі:		
вища освіта,	4	2
технічна освіта,	7	28
підвищення кваліфікації,	-	-
отримання нової спеціальності		
<i>Кількість працівників, які навчаються: в тому числі за рахунок підприємства</i>	11 11	11 11

В результаті впровадження новітніх технологій, обладнання, комп'ютеризації, тощо загальна чисельність працівників щорічно оптимізується.

В якості соціального пакета ДП «Смільчинське ЛГ» надає своїм працівникам матеріальну допомогу; застосовує системи преміювання; оплата за навчання, оплата мобільного зв'язку, частково компенсує санаторно-курортне лікування працівників, а в разі необхідності надає матеріальну допомогу, купує новорічні подарунки для дітей працівників, подарунки жінкам до березневих свят тощо. Періодично, за рахунок підприємства, працівники проходять медичний огляд.

8. Охорона праці

В ДП «Смільчинське ЛГ» згідно з ЗУ «Про охорону праці» організована і діє служба охорони праці, робота якої під керівництвом адміністрації підприємства та за участю головних спеціалістів і керівників структурних підрозділів спрямована на:

- виконання вимог законодавчих і нормативних актів з питань охорони праці (ОП), виконання посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
- забезпечення належної трудової та технологічної дисципліни.

В 2022 році службою ОП підприємства було проведено 45 перевірки стану охорони праці, виявлено 520 пунктів порушень вимог нормативних актів з ОП. Було проведено 11 перевірок АГК – 3 рівня. 3 працівники притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Питання охорони праці постійно розглядаються на нарадах в директора лісгоспу.

Проведено навчання і перевірка знань з питань ОП в робітників, які виконують роботи з підвищеною небезпекою, по програмі, що перевищує 16 годин.

Була проведена перевірка знань інструкції з ОП в кранівників, стропальників, машиністів-кочегарів, операторів гідроманіпуляторів, водіїв та трактористів, газоелектрозварників, слюсарів РМЦ та електрослюсарів.

Проведений періодичний медогляд 50 працівників на роботах з підвищеною небезпекою. При влаштуванні на роботу всі працівники проходять медогляд.

Всі працівники з першого дня роботи забезпечуються спецодягом і спецвзуттям згідно діючих нормативів.

Обставини і причини нещасних випадків, що трапились в галузі, обговорені в трудових колективах та вжито конкретні заходи по запобіганню нещасних випадків з аналогічних причин.

На підприємстві був один випадок зі смертельним наслідком.

Витрати спрямовані на охорону праці в 2022 році становили 1955 тис. грн.

Згідно статистичних досліджень виробничого травматизму в підприємствах лісової галузі впродовж 2000-2012 років, проведених Степанишином В.М.(Автореферат дисертації «Підвищення ефективності охорони праці у лісовому господарстві на основі оцінки виробничого ризику», Київ-2015), причинами травматизму з летальним наслідком є невиконання вимог інструкцій з охорони праці самими потерпілими, невиконання посадових обов'язків та відсутність належного контролю з боку посадових осіб і недоліки під час навчання безпечним способам виконання робіт.

Основні причини виробничих травм:

- 92% організаційного характеру;
- 8% інші (технічні, психофізіологічні та природні чинники).

9. Особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ)

Всі ліси мають екологічну і соціальну цінність. Ліси, де ці цінності мають особливо видатне і важливі значення, можна визначати, як особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ), або їх ще називають ліси високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ).

Головне завдання і значення виділення ОЦЗЛ, це збереження цих лісів та посилення тих унікальних цінностей, які формують цінність цих земель.

Основними критеріями визначення природоохоронної цінності є: збереження природного стану екосистем; підтримка біотичного різноманіття; збереження місць існування та місцезростань; збереження природних ландшафтів; збереження відтворювальних лісових ресурсів та прийняття виважених рішень щодо господарського використання визначених ОЦЗЛ.

9.1. Результати моніторингу ОЦЗЛ на території ДП «Смільчинське ЛГ».

На території ДП «Смільчинське ЛГ» виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ).

Таблиця 17

Площі лісів ОЦЗЛ.

№ пп	Типи лісів ОЦЗЛ	Площа, га		Режим лісокористування
		2018р	2021р	
1	ОЦЗЛ 1. Лісові території, на яких виявлено осередки біорізноманіття важливі на глобальному, національному або регіональному рівні.	12730,6	12730,6	Обмежений режим лісокористування
1.1	ОЦЗЛ 1.1. Особливо охоронні природні території – ООПТ(заказники)	5645,8	5645,8	Лісокористування не проводиться
1.2	ОЦЗЛ 1.2. Рідкісні, зникаючі та ендемічні види	1480,8	1480,8	Обмежений режим лісокористування
1.3	ОЦЗЛ 1.3. Ключові сезонні місця знаходження тварин.	5604	5604	з 01.04 по 15.06. лісгосподарські заходи не проводяться
2	ОЦЗЛ 2. Великі лісові ландшафти, що є значущими на світовому, національному або регіональному рівнях.	Лісовпорядкуванням не встановлено		
3	ОЦЗЛ 3. Лісові території, що містять рідкісні екосистеми (репрезентативні ділянки 2944,3 га, ПЛНД – 43 га)	2987,3	2987,3	РГК заборонено
4	ОЦЗЛ 4. Лісові території, що забезпечують природно - захисні функції.	166,9	166,9	РГК заборонено
4.1	ОЦЗЛ 4.1. Ліси, які мають особливо водоохоронне значення	166,9	166,9	РГК заборонено
5	ОЦЗЛ 5. Лісові території, що є визначальними для задоволення основних потреб місцевих громад	5543	5543	Обмежений, сезонний режим лісокористування
6	ОЦЗЛ 6. Лісові території, з якими пов'язані екологічні, культурні, історичні, релігійні та економічні цінності та асоціації.	5,1	5,1	РГК заборонено
Разом:		21432,9	21432,9	

Примітка: РГК – рубки головного користування

Загальна площа ОЦЗЛ станом на 01.01. 2021 року становить 42 % лісової території підприємства.

По відношенню до минулих років загальна площа лісів ОЦЗЛ збільшилася на 3 % за рахунок ОЦЗЛ 1, де було виявлено оселища видів рослин та тварин занесених до Червоної книги України. За рахунок ОЦЗЛ 4, де було виявлено нові ріки на території лісгоспу.

Підприємство залучає зацікавлені сторони до виявлення ОЦЗЛ і проектування заходів в них, спрямованих на підтримку і поліпшення ознак ОЦЗЛ.

Таблиця 18

Умови віднесення до особливо цінних для збереження лісів ОЦЗЛ (ліси високої природно-охоронної цінності ЛВПЦ)

Код ОЦ ЗЛ	Назва ОЦЗЛ Площа, га	Категорія лісів, особливо захисних лісових ділянок (ОЗЛД)	Назва кате- горії	Назва особливо захисних лісових ділянок (ОЗЛД)	Шифр (код) Катего- рії лісів, ОЗЛД	Площа, га
1	2	3	4	5	6	7
1	Місця концентрації біорізноманіття значимі на регіональному рівні					12730,6
1.1	Особливо охоронні природні території – ООПТ,	Ліса природоохо- ронного, наукового, історико- культурного при- значення	Заказники місцевого та загально-державного значення	Категорія «-«	2	5645,8
1.2	Рідкісні, зникаючі та ендемічні види Рослин -295,5	ОЗЛД	В різних категоріях	Лісові ділянки з наявністю релікто-вих або ендемічних рослин		295,5
	Тварин -1185,3	ОЗЛД		Оселення видів тварин,занесених до Червоної книги України та охорон-ні зони лісових ділянок навколо гнізд		1185,3
1.3	Ключові сезонні місця знаходження і концентрації тварин (відтворювальні ділянки) -5604					5604
2	Лісові ландшафти значимі на держав-ному рівні	Лісовпорядкуванням не встановлено				-
3	Лісові території, що містять рідкісні екосистеми 2987,3га	ОЗЛД	В різних категоріях	ПЛНД		43
		ОЗЛД Репрезентативні ділянки	В різних категоріях	Лісові ділянки, що мають інше спеціа-льне господарське значення	32	2944,3
4	Лісові території, що виконують особли-во захисні функції -		Ліси уздовж річок, на-вколо озер, водоймищ	Берегозахисні лісо-ві ділянки	23	166,9
4.1	Ліси, які мають особливе водоо-хоронне значен-ня	ОЗЛД	«-«	Лісові ділянки уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	23	166,9
5	Лісові території, що є визначальними для забезпечення основних потреб місцевих громад -	Рекреаційно-оздоровчі ліси –	Ліси у ме-жах населе-них пунктів	-	9	7,9
			Ліси зелених зон навколо населених пунктів	-	13	2174,2
			Лісогоспо-дарська частина лісів	-	14	2040

			зелених зон			
		ОЗЛД		Лісові ділянки шир.50 м, уздовж смуг відведення залізниць та автомобільних доріг державного значення	21	300,9
		ОЗЛД Соціально значимі ділянки (місця відпочинку, місця масового збору грибів та ягід тощо)		Лісові ділянки, що мають інше спеціальне господарське значення (за винятком репрезентативних ділянок)		1020
6	Лісові території, з якими пов'язані екологічні, культурні, історичні, релігійні та економічні цінності та асоціації – 1,5	ОЗЛД		Лісові ділянки, що прилягають до земель історико-культурного призначення		5,1

9.3. Моніторинг заходів, спрямованих на підтримку і поліпшення ознак ОЦЗЛ та ефективності їх проведення

Моніторинг оцінки ефективності заходів зі збереження та поліпшення ознак ЛВПЦ проведено на основі актів виконаних робіт та актів огляду місць заготівлі деревини, аналізу технологічних карт на виконання робіт, Актів ОВД, матеріалів безперервного лісовпорядкування та польового огляду.

Заходи по типах ОЦЗЛ проведені на площі :

- ОЦЗЛ 1- не проводились
- ОЦЗЛ 2- не проводились
- ОЦЗЛ 3- не проводились
- ОЦЗЛ 4- 71,3 га
- ОЦЗЛ 5- 192,7 га
- ОЦЗЛ 6- не проводились

Заходи спрямовані на підтримку і поліпшення ознак ОЦЗЛ в 2022 році були проведені на площі 264 га, або на 3,0 % загальної площі ЛВПЦ. Найбільший обсяг заходів був проведений в типах ОЦЗЛ 5. Серед проведених заходів найбільш поширеними були інші рубки (видалення вітровальних дерев) і санітарні рубки вибіркової.

Основною ціллю проведення цих заходів було покращення санітарного стану і оздоровлення деревостанів та покращення ознак ЛВПЦ.

В ОЦЗЛ 1, ОЦЗЛ 2, ОЦЗЛ 3 роботи не проводились

В ОЦЗЛ 4, ОЦЗЛ 5, ОЦЗЛ 6 заходи проводились в основному в осінньо-зимовий період, а в квітні-червні місяцях, у період "сезону тиші" в ділянках середовищ існування, розмноження і міграції диких тварин роботи не велись.

Оцінка проведених заходів задовільна. В результаті їх проведення в ОЦЗЛ покращились санітарний стан деревостанів та умови їх зростання.

10. Структура лісів природно-заповідного фонду та моніторинг їх стану.

Таблиця 20

ПЕРЕЛІК ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ по ДП «Ємільчинське ЛГ» **(станом на 01.01.2021р.)**

Найменування пам'ятника природи, заповідної лісової ділянки, заказника, інших об'єктів природо-заповідного фонду і основа для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Тип заказників та інших об'єктів	Коротка характеристика та режим ведення господарства
Заказники державного значення				
"Часниківський" Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980р. №132	612,0	Кочичинське л-во, кв.45,46,47,53,54,55	Орнітологічний	Низове, сфагнове слабо-заліснене болото-оселення глухарів і тетеруків, чорний лелека
"Забарський" Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980р. №132	1043,0	Глумчанське л-во, кв.1,2,3,6,7,8,17,18,19	Гідрологічний	Верхове болото, є виток безименних річок, що регулюють водність у р.Уборть
Всього	1655,0			
Заказники місцевого значення				
"Юзиховка" Рішення облвиконкому від 01.02.1988р. №27	439,0	Кочичинське л-во кв.70,72 Жуфельське л-во кв.72,73,79,80	Лісовий	Одноярусні високобонітетні насадження дуба насінневого походження
"Будки" Рішення облвиконкому від 01.02.1988р. №27	444,0	Ємільчинське л-во кв.28,29,36,37	Лісовий	Високобонітетні дубові насадження насінневого походження і порослевого походження віком 120-130р.
"Старі Гарті" Рішення облвиконкому від 01.02.1988р. №27	159,0	Гартівське л-во кв.8,9	Лісовий	Високобонітетні дубові насадження насінневого походження і порослевого походження віком 120-130р.
"Поломи" Рішення облвиконкому від 07.03.1991р. №68	347,0	Королівське л-во, кв. 7,13,19,	Лісовий	Змішане насадження дуба в наземному покриві ростуть цінні лікарські рослини
"Даньов" Рішення облвиконкому від 07.03.1991р. №68	226,0	Глумчанське л-во, кв.46,52	Лісовий	Дубові насадження I та II бонітету, середній діаметр-44см, висота 27 метрів

"Липова піч" Рішення облвиконкому від 01.02.1988р. №27	227,0	Королівсь-ке л-во, кв. 30,35,	Ботанічний	Зарослі конвалії,первоцвіту весняного,колгана, гладуша широколистяного та соню малого
"Токов мох" Рішення облвиконкому від 01.02.1988р.№27	454,0	Жужельсь-ке л-во кв. 2,3,10,11	Загальнозоологічний	Низинне сфагнове болото,місце поселення бобрів, ондатри, є зарослі цінних лікарських рослин
"Телячий мох" Рішення облвиконкому від 01.02.1988р.№27	915,0	Кочичинсь-ке л-во, кв 1,2,5,6,7, 10,11,12	Гідрологічний	Низинне мохово-сфагнове болото є регулятор волно-го режиму річок
"Вовчі острови" Рішення облвиконкому від 02.04.1984р. № 115	452,0	Єміль-чинське л-во кв.13,14,23,24	Гідрологічний	Болотний масив є регулятор рівня ґрунтових вод басейну р. Уборть
"Сич" Рішення 7 сесії XXIV Житомирської обласної Ради від 23.04.2003р. №207	344,0	Глумчансь-ке л-во, кв.28,29, 30	Загальнозоологічний	Поселення дикої фауни, колоній бобрів, кіз, лосів, диких свиней, глухарів,тетеруків,рябчиків, збереження заростей чорниці і журавлини
"Переспа"рішення 15 сесії п'ятого скликання від 15 серпня 2008 року	117,0	Жужельсь-ке л-во кв 5 вид	Гідрологічний	Територія являє собою мозаїчний комплекс заболочених березових лісів, рідкісний водно комахоїдний вид- пухирник малий. Рідкісні види рослин-пальчатокорінника трав'яного
"Відьма" рішення 15 сесії п'ятого скликання від 15 серпня 2008 року(15 га) 8 сесія 8 скликання від 16.12.21№364 (61 га)	76,0	Ємільчинське л-во кв 5 вид 1;2;3;6; Гартівське л-во кв 77 вид 25-27,30-48	Гідрологічний	Територія являє собою комплекс дуже обводнених евтрофних березових боліт і відіграє важливу водорегулюючу роль р.Угля. Рідкісні види рослин:пальчатокорінника трав'яного,пальчатокорінника м'ясо-червоного.
Всього:	4256,0			
Разом:	5908,0			

В природо-заповідний фонд ДП «Ємільчинське ЛГ» входять два заказники державного значення «Часниківський» і «Забарський» та дванадцять заказників місцевого значення, а

саме «Юзиховка», «Будки», «Старі Гарти», «Поломи», «Даньов», «Липова піч», «Токов мох», «Телячий мох», «Вовчі острови», «Сич», «Переспа», «Відьма».

Таблиця 21

Моніторинг стану лісів природно-заповідного фонду ДП «Смільчинське ЛГ»

№ пп	Показники моніторингу	Од. вим	Роки моніторингу		Зміни	
			на 01.01.2009	на 01.01.2022	+	-
1	2	3	4	5	6	7
1	Розподіл земель лісогосподарського призначення за категоріями					
1.1	Лісові землі:	га	5453,7	5645,8	192,1	
1.1.1	в т.ч. Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки	га	5118,4	5419	300,6	
	із них: лісові культури	га	951,6	868		83,6
1.1.2	Не вкриті лісовою рослин.	га	335,3	226,8		108,5
	із них: незімкнуті лісові культури	га	11,2	-		11,2
	лісові розсадники	га	1,8	2,9	1,1	
	галявини	га	154,1	84,5		69,6
	зруби	га	17,0	-		17
	лісові шляхи, просіки	га	151,2	128,6		22,6
2	Розподіл вкритою лісовою рослинністю лісових ділянок за панівними породами та групами віку:					
2.1	Сосна - усього	га т.м3	1985,7 418,82	2019,3 501,69	33,6 82,87	
2.1.1	в т.ч. молодняки 1 вікової групи	га т.м3	132,3 4,12	37,6 3,07		94,7 1,05
2.1.2	молодняки 2 вікової групи	га т.м3	243,4 20,29	249,9 31,25	6,5 10,96	
2.1.3	середньовікові	га т.м3	769,6 206,78	794,1 231,06	24,5 24,28	
2.1.4	пристигаючі	га т.м3	500,8 99,73	310,1 91,05		190,7 8,68
2.1.5	стигли і перестійні	га т.м3	339,3 87,9	627,6 145,26	288,3 57,36	
	в т.ч. перестійні	га т.м3	18,8 5,61	11,5 3,71		7,3 1,9
2.2	Ялина - усього	га т.м3	22,2 5,05	14,6 4,59		7,6 0,46
2.2.1	в т.ч. молодняки 1 вікової групи	га т.м3	3,8 0,37			3,8 0,37
2.2.2	молодняки 2 вікової групи	га т.м3	9,5 0,89			9,5 0,89
2.2.3	середньовікові	га т.м3	8,9 3,79	5,6 0,81		3,3 2,98
2.2.4	пристигаючі	га т.м3		8,5 3,59	8,5 3,59	
2.2.5	стигли і перестійні	га т.м3		0,5 0,17	0,5 0,17	
2.3	Дуб високостовбурний - усього	га т.м3	1037,5 238,99	1058,1 263,18	20,6 24,19	

2.3.1	в т.ч. молодняки 1 вікової групи	га т.мЗ	7,2 0,23	2,0 0,02		5,2 0,21
2.3.2	молодняки 2 вікової групи	га т.мЗ	157,1 13,68	101,7 12,11		55,4 1,57
2.3.3	середньовікові	га т.мЗ	363,5 80,38	424,0 104,05	60,5 23,67	
2.3.4	пристигаючі	га т.мЗ	213,3 65,24	10,5 2,7		202,8 42,54
2.3.5	стигли і перестійні	га т.мЗ	296,4 79,46	521,5 144,3	225,1 64,84	
2.3.6	В т.ч. перестійні	Га МЗ		2,9 0,61	2,9 0,61	
2.4	Дуб низькостовбурний - усього	га т.мЗ	65,5 10,07	34,4 5,94		31,1 4,13
2.4.1	молодняки 2 вікової групи	га т.мЗ	3,3 0,17			3,3 0,17
2.4.2	середньовікові	га т.мЗ	21,1 1,6	16,6 1,82	0,22	4,5
2.4.3	стигли і перестійні	га т.мЗ	41,1 8,3	17,8 4,12		23,3 4,18
2.4.4	в т.ч. перестійні	га т.мЗ	41,1 8,3	17,8 4,12		23,3 4,12
2.5	Береза - усього	га т.мЗ	1487,9 249,57	1653,4 308,2	165,5 58,63	
2.5.1	в т.ч. молодняки 1 вікової групи	га т.мЗ	139,2 3,19	35,4 0,5		103,8 2,69
2.5.2	молодняки 2 вікової групи	га т.мЗ	81,7 5,89	233,0 18,07	151,3 12,18	
2.5.3	середньовікові	га т.мЗ	638,8 89,61	570,5 92,29		68,3 2,68
2.5.4	пристигаючі	га т.мЗ	232,4 50,93	187,3 40,09		45,1 10,84
2.5.5	стигли і перестійні	га т.мЗ	395,8 99,95	627,2 157,25	231,4 57,3	
2.5.6	в т.ч. перестійні	га т.мЗ	1,5 0,32	78,6 21,26	77,1 20,94	
2.6	Осика - усього	га т.мЗ	46,8 11,81	47,7 11,41	0,9	0,4
2.6.1	молодняки 2 вікової групи	га т.мЗ	2,1 0,27	4,1 0,23	2,0	0,04
2.6.2	середньовікові	га т.мЗ		3,0 0,54	3,0 0,54	
2.6.3	пристигаючі	га т.мЗ	1,6 0,25	1,4 0,31	0,06	0,2
2.6.4	стигли і перестійні	га т.мЗ	43,1 11,29	39,2 10,33		3,9 0,96
2.6.5	в т.ч. перестійні	га т.мЗ	6,0 1,91	11,3 3,47	5,3 1,56	
2.7	Вільха - усього	га т.мЗ	465,8 97,18	583,1 113,74	117,3 16,56	

2.7.1	в т.ч. молодняки 1 вікової групи	га т.мЗ	11,6 0,25	9,0 0,09		2,6 0,16
2.7.2	молодняки 2 вікової групи	га т.мЗ	9,6 0,54	90,6 3,71	81,0 3,17	
2.7.3	середньовікові	га т.мЗ	139,8 23,19	69,7 9,72		70,1 13,47
2.7.4	пристигаючі	га т.мЗ	127,3 30,06	106,0 23,16		17,7 6,9
2.7.5	стигли і перестійні	га т.мЗ	177,5 43,14	307,8 77,06	130,3 33,92	
2.7.6	в т.ч. перестійні	га т.мЗ	6,5 1,34	59,4 14,88	52,9 13,54	

11. Моніторинг мисливської фауни

Таблиця 22

Відтворювальні ділянки та шляхи міграції диких тварин

Назва господарства	Місцезнаходження відтворювальних ділянок		Площа відтворювальних ділянок, га	Примітка
	лісництво	квартал		
ДП «Смільчинське ЛГ»	Глумчанське	1-3, 6-8, 17-19, 46-52, 28-30	1665	
	Королівське	7,13,19	347	Шляхи міграції
	Кочичинське	45-47, 53-55, 70, 72, 1, 2, 5-7, 10-12	1966	
	Гартівське	8,9	159	
	Жужельське	2,3,10, 11	571	
	Смільчинське	28, 29, 36, 13, 14, 23, 24		
Всього:			5604,0	

Відтворювальні ділянки площею 5257 га та шляхи міграції диких тварин 347 га віднесені до лісів високої природоохоронної цінності, в яких з 1 квітня по 15 червня, лісокористування і інші лісгосподарські роботи не проводяться.

Таблиця 23

Чисельність основних видів мисливських тварин у порівнянні з оптимальною на території ДП «Ємільчинське ЛГ»

№ пп	Вид мисливських тварин	Оптимальна щільність тварин на 1 тис га	Оптимальна кількість тварин, шт..	2017		2021 /2022	
				Факт. к-сть, шт.	Факт. щільність на тис га	Факт. к-сть, шт.	Факт. щільність на тис га
1.	Лось	2,6	58	21	0,9	38	1,6
2.	Козуля	12,0	271	307	13,2	320	13,8
3.	Кабан	3,0	68	74	3,2	60	2,6
4.	Заєць-русак	15,0	192	211	9,1	264	11,4
5.	Куниця лісова	3,3	73	109	4,7	125	5,4

Таким чином загальна чисельність мисливських тварин на території ДП «Ємільчинське ЛГ» відповідно даних обліку мисливських господарств становить:

- лось 47 шт.
- кабан 68 шт.
- козуля 362 шт.
- заєць-русак 272 шт.
- лисиця 16 шт.
- вовк 2 шт.
- видра 22 шт.
- борсук 60 шт.
- куниця лісова 130 шт.
- бобр 138 шт.

Мисливські тварини, які занесені до Червоної книги України на території лісгоспу представлені наступними видами: лось європейський, рись, видра річкова, тхір лісовий, лелека чорний та інші.

Загальна їх чисельність по видах, окрім лося європейського, не визначена.

Таблиця 24

Обсяги добування мисливських тварин в 2022 році

№ пп	Вид мисливських тварин	Ліміт	Добуто	Відсоток добування
1.	Кабан	7	-	-
2.	Козуля	12	4	40

В зв'язку з малою кількістю погонів'я дикого кабана полювання на території лісгоспу не проводилось на даний вид тварин. В підприємстві є план експлуатації основних видів мисливської фауни, які оформленні згідно чинного законодавства. Видача та використання ліцензій здійснюється в спеціальному журналі обліку.

Збільшенню поголів'я мисливських тварин сприяють біотехнічні заходи, які проводяться лісгоспом

Таблиця 25

Перелік біотехнічних споруд по мисливських господарствах станом на 01.01.2022 року

№ пп	Назва споруд	Назва мисливського господарства	Од. вимі- ру	Кількість
1.	Підгодівельні майданчики для копитних	ДП «Смільчинське ЛГ»	шт.	22
2.	Годівниці		шт.	65
3.	Живоловильні		шт.	1
4.	Солонці для копитних тварин		шт.	54
5.	Водопої		шт.	10
6.	Кормові поля		га	7

Для підгодівлі мисливських тварин в зимовий період лісгоспом проводиться заготівля кормів (сіно, віники, зерновідходи, жолудь).

Таблиця 26

Використання коштів мисливськими господарствами в 2017-2022 роках

Назва мисливського господарства	Рік	Використано коштів на охорону диких тварин, тис.грн.		Використано коштів на біотехнічні заходи та заготівлю і викладку кормів, тис.грн.	
		Всього	в т.ч. 1 тис.га	Всього	в т.ч. 1 тис.га
ДП «Смільчинське ЛГ»	2017	54,1	2,34	116,0	5,02
	2018	123,7	5,35	45,4	1,96
	2019	43,1	1,86	58,6	2,54
	2020	69,9	3,02	43,6	1,88
	2021	44,8	1,9	69,0	2,99
	2022	34,0	2,0	64,0	3,9

12. Рідкісні та зникаючі види флори і фауни взяті під охорону, в тому числі види занесені до Червоної книги України

Ділянки з наявністю рідкісних та зникаючих видів рослин відносяться до особливо цінних для збереження лісів (ОЦЗЛ) і рубки головного користування в них не проводяться. В ділянках, де рідкісні та зникаючі види рослин зростають на незначній території, зберігаються ключові біотопи з охоронними зонами.

Підприємство залучає зацікавлені сторони до виявлення рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин і проектування заходів щодо їх збереження та покращення умов існування.

За результатами польових досліджень та моніторингу спеціалістами лісгоспу та науковим співробітником від Поліського Філіалу УкрНДІЛГА були виявлені локалітети рідкісних представників лісової фауни та флори.

На території ДП «Ємільчинське ЛГ» виявлено наступні рідкісні, вразливі, ендемічні та зникаючі види тварин і рослин та такі, що занесені до Червоної книги України:

1. Лось європейський (*Alces alces*);
2. Рись (*Lynx lynx*);
3. Видра річкова (*Lytra lytra*);
4. Тхір лісовий (*Mustela putorius Linnaeus*);
5. Глушець, глухар (*Tetrao urogallus*);
6. Тетерук (*Lyrurus tetrix*);
7. Орябок (*Tetrastes bonasia*);
8. Жовна зелена (*Picus viridis*);
9. Журавель сірий (*Grus grus*);
10. Лелека чорний (*Ciconia nigra*);
11. Брижак, турухтан (*Philomachus pugnax*);
12. Баранець малий, гарншнеп (*Lymnocryptes minimus*);
13. Голуб- синяк (*Columba oenas*);
14. Мідянка звичайна (*Coronella austriaca*);
15. Вусач великий дубовий (*Cerambyx cergo*);
16. Жук-самітник (*Osmoderma barnabita*);
17. Плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*);
18. Стрічка блакитна (*Catocala fraxini*);
19. Люцина (*Hamearis lucina*);
20. Красуня-діва (*Calopteryx virgo*);
21. Левкоринія білоба (*Leucorrhinia albifrons*)

Всі центри локалітетів рідкісних видів фауни і флори на території ділянок особливо цінних для збереження лісів нанесені на карти (плани лісових насаджень) у розрізі лісництва.

